

Koncertuzvedums “Vēstules mūzām”

Otrdien, 15. jūlijā, plkst. 19.00 Pārventas bibliotēkā ar koncertuzvedumu “Vēstules mūzām” viesosies trio – Latvijas Nacionālās simfoniskā orķestra (LNSO) mūziķi klarnetiste Anna Gāgane un altists Pēteris Trasuns, kā arī Hamburgā dzīvojošā latviešu pianiste Linda Leine. Mūziķiem pievienosies aktieris Gerdš Lapoška ar prozas fragmentu lasījumu. Prozas un dramaturģijas koncepcijas autore ir dramaturģe Linda Rudene.

Koncertā izskanēs Maijas Einfeldes, Anitas Miezes, Klāras Šūmanes, Ērika Ešenvalda, Ģerģa Kurtāga un Roberta Šūmaņa mūzika. Koncertprogrammas centrā ir mūzas – reizēm reālas, reizēm teiksmainas būtnes, kas jau tūkstošiem gadu iedvesmojušas mākslas, literatūras, mūzikas radītājus. Dažādu laikmetu un stilu mūziku šajā programmā vieno spilgtu sieviešu personību klātesamība un radošais spēks. Šoreiz mazliet neierastā koncerta formātā mūzikas plūdumu papildinās prozas fragmentu lasījumi, aicinot klausītājus ļauties pārdomām, kas īsti ir mūza un kā piesaukt šo iedvesmas glabātāju. Kādam mūza ir pavisam reāla persona kā Klāra Vika-Šūmane Robertam Šūmanim. Kādam tas ir apstākļu kopums kā Maijai Einfeldei, kas savos darbos atspoguļo dzīves sarežģītību. Bet vēl kādam – cita mākslinieka darbs, kā komponistam Ērikam Ešenvaldam, kas īpaši šim koncertuzvedumam radījis skaņdarbu “Taureņi”, iedvesmu gūstot Imanta Ziedoņa daiļradē.

Koncerta dalībnieku sastāvā apvienojušies jauni un radoša entuziasma pilni LNSO mūziķi kopā ar talantīgo Hamburgā dzīvojošo latviešu koncertpianisti Lindu Leini. Lai gan šādā trio sastāvā mūziķi uzstāsies pirmo reizi, viņus vieno kopīga muzikāla pieredze – Anna un Linda kopā ar čellistu Kristapu Bergu muzicē Trio Fabel, savukārt Pēteris un Anna savas kamermuzicēšanas gaitas uzsāka kopā skolas gados, uzstājoties trio tādā pašā instrumentālajā sastāvā, kāds gaidāms koncertā.

Uz skatuves mūziķiem piebiedrosies arī aktieris Gerdš Lapoška, kura stāstījums iekļausies mūzikas radītajā atmosfērā, lai vienā elpas vilcienā savienotu mūziku un prozu. Lindas Rudenes īpaši koncertam radītās vēstules sešām dažādām mūzām klausītājus aicinās uz iekšējo dialogu un pārdomām par sievietes radošo spēku un identitāti, vienlaikus sniedzot informatīvu priekšstatu, ļaujot izprast attiecīgo mūzikas laikmetu, kā arī komponistu iekšējo pasauli.

Viens no koncertprogrammas centrālajiem skaņdarbiem ir Roberta Šūmaņa “Pasaku stāsti”. Kaut arī Šūmanis mēdza savus darbus papildināt ar programmatisku vēstījumu, šis skaņdarbs, kura nosaukums burtiski rosina domāt par mūzikā iedzīvinātiem pasaku sižetiem, atstāts bez tēlainiem skaidrojumiem, dodot vaļu klausītāju iztēlei. Koncertā dzirdēsīm Latvijā reti atskaņoto Klāras Vikas-Šūmanes opusa “Trīs romances” klarnetei un klavierēm (oriģinālversijā – vijolei un klavierēm) pirmo romanci. Tās tika radītas 1853. gada vasarā, kad Klāra pēc ilgāka radošā pārtraukuma atsāka komponēt. Šis ir arī viens no pēdējiem viņas darbiem – pēc Roberta Šūmaņa nāves Klāra vairāk nodarbojās ar vīra radošā mantojuma saglabāšanu, viņa skaņdarbus regulāri atskaņojot koncertos. Programmā iekļauts arī ungāru modernista Ģerģa Kurtāga 1990. gadā pabeigtais opuss “Veltījums R. Š.” (Hommage à R. Sch.) – darbs pie kompozīcijas gan aizsācies krietni agrāk – ap 1970. gadu. “Veltījums” sastāv no sešām miniatūrām, kur pēdējā ir garāka par visām iepriekšējām kopā skaitot. Darbā atspoguļojas Šūmaņa klaviermūzikā raksturīgākie tēli (Eizēbijs, Meistars Raro un citi), savukārt opusam izvēlēta instrumentācija – tāda pati kā Šūmaņa “Pasaku stāstos”.

Viena no koncerta kulminācijām būs Ērika Ešenvalda skaņdarbs “Taureņi” klarnetei, altam un klavierēm. Iedvesmojoties no Imanta Ziedoņa daiļrades, komponists brīvā interpretācijā caur savas kompozīcijas prizmu stāstīs par mūzu, dievību un sievišķo tēlu kā radošā impulsa avotu.

No latviešu komponistēm programmā pārstāvētas divas spilgtas, bet ļoti atšķirīgas muzikālās personības. Maija Einfelde latviešu mūzikā arvien bijusi individuāliste, neieklaujoties strāvījumos vai domubiedru grupās. Viņas aktīvā radošā darbība ilgusi jau vairāk nekā pusgadsimtu, taču sava laika mūzikai tipiskās tendences Einfelde arvien pavērsusi kādā mazāk ierastā rakursā.

Skaistais Einfeldes mūzikā savijas ar skumjo vai skarbo, drūmo, arī ironisko neskaitāmos, reizēm neatdalāmos salikumus. Viņas mūzika ir nosvērta, atturīga, bieži ļoti skarba, jo, kā atzinusi pati komponiste, “dzīve nav tik skaista, lai rakstītu skaistu mūziku”. Kompozīcija “Pirms saules rieta” klarnetei, altam un klavierēm komponēta 1994. gadā un veltīta Voldemāra Einfelda piemiņai. Šveicē dzīvojošās, starptautisku atzinību un pieredzi guvušās latviešu komponistes Anitas Miezes skaņdarbs “Somnium” jeb “Sapnis” veltīts klarnetistei Annai Gāganei, kura to pirmatskaņoja 2021. gada februārī Latvijas Radio 3 Klasika koncertā. Par vienu no skaņdarba iedvesmas avotiem kalpojusi 17. gadsimta rakstītā Johannaesa Keplera novele “Somnium”. Komponiste par savu darbu stāsta šādi: “Tā sniedz tēlainu aprakstu, kā varētu izskatīties Zeme, raugoties uz to no Mēness. Nenoliedzami, iztēlei ir liela nozīme mūsu ikdienā, tāpēc aicinu klausītāju sapņot!”. Koncertu finansiāli atbalsta Valsts kultūrkapitāla fonds.

Biļetes: Biļešu paradīze kasēs – 15 EUR, skolēniem, studentiem un pensionāriem – 7 EUR.

Saite biļešu iegādei tiešsaistē: <https://www.bilesuparadize.lv/lv/event/154435>

Tue, 15.07.2025

19:00-20:00

+371636 80072

parventas.biblioteka@ventspils.lv

<https://biblioteka.ventspils.lv/>

Pārventas bibliotēka

Tārgales iela 4

